

Elevi cu dificultăți de învățare

Dislexia

Recomandări generale pentru dificultățile de învățare

Tipuri de recomandări la nivel de clasă (accent pe metodele instructionale)

1. **Utilizați tehnologia TIC în clasă și mijloacele vizuale de prezentare a informațiilor în cazul în care este posibil.** Acestea ar putea include prezentări PowerPoint, UDL, video și table interactive (TI).
2. **Planificați sesiuni de învățare experiențială pentru elevi.** Acest lucru îi va ajuta să se simtă parte a unei echipe, să își exerseze abilitățile de a lucra în grup și să interacționeze și socializeze cu colegii lor.
3. **Evitați abordarea „ce e bun pentru unul e bun pentru toți”.** Adaptați intervenția pentru a îndeplini nevoile unei persoane sau unui anumit grup. Elevii care vorbesc limba engleză ca a doua limbă ar putea avea nevoie de instruire intensivă în ceea ce privește abilitățile sociale, pentru a promova aculturația și acceptarea din partea elevilor. Elevii cu dizabilități ar putea avea nevoie de curriculum adaptat și strategii de învățare. Cei mai mulți elevi vor avea nevoie de o combinație de diverse strategii, care se potrivesc deficiențelor particulare și istoricului lor.
4. **Monitorizați comportamentul elevilor dumneavoastră în timpul orei și în timpul recreațiilor pentru a determina dacă există semne de agresiune (bullying).** Tipurile de agresiune ar putea fi verbale sau fizice. Dacă oricare dintre aceste semne vă sunt aduse la cunoștință, informați imediat directorul și luați măsuri.
5. **Încurajați lucrul în echipă în clasă și puneți-i pe acești elevi în perechi cu colegii mai capabili.** Acest lucru îi va ajuta pe elevii să se simtă apreciați și incluși și le va spori participarea la clasă.
6. **Utilizați tehnici de diferențiere în clasă.** De exemplu, diferențiați sarcinile pentru elevii care se luptă să dobândească abilități de învățare. Dați fișe de lucru individuale, care devine progresiv mai grele, astfel încât să răspundă diferitelor nevoi de învățare ale elevilor dumneavoastră.
7. **Monitorizați nu doar progresul academic al elevilor, ci și pe cel social,** în termeni de marginalizare, interacțiuni sociale cu colegii, comportamentul la domiciliu și stima de sine (McCaleb, 2013).
8. **Asigurați-vă că identificați cu precizie talentele și punctele forte ale elevilor, astfel încât să le puteți utiliza în mod corespunzător în timpul lecției.** De exemplu, dacă un elev este talentat la teatru, introduceți mai multe activități cu joc de rol în lecție.

Tipuri de recomandări la nivel de școală (accent pe metodele instructive)

Anunțuri / Panouri de avertizare la școală

Echipați școala cu imagini vizuale și semne care au legătură cu viața școlară, evenimente, programul zilnic și zilele naționale (Hall, Meyer and Rose, 2012; BBC active, 2010)

Comunitate

1. **Instituiți o cultură a incluziunii în cadrul școlii**, de exemplu, prin organizarea de workshop-uri și seminarii cu cadre universitare. Aceste eforturi vor crește gradul de conștientizare cu privire la funcționarea cognitivă și vor oferi profesorilor instrumentele didactice și practicile incluzive necesare, ceea ce va contribui, la rândul său, la îmbunătățirea abilităților cognitive ale elevilor (Hoppey, & McLeskey, 2013).
2. **Organizați zile de sensibilizare și evenimente educaționale** la care părinții și profesorii sunt invitați pentru a obține informații cu privire la diversitatea nevoilor educaționale și la abilitățile elevilor.

Adaptări curriculare

1. **Instituiți o cultură a incluziunii în cadrul școlii**, de exemplu, prin organizarea de workshop-uri și seminarii cu cadre universitare. Aceste eforturi vor crește gradul de conștientizare cu privire la funcționarea cognitivă și vor oferi profesorilor instrumentele didactice și practicile incluzive necesare, ceea ce va contribui, la rândul său, la îmbunătățirea abilităților cognitive ale elevilor (Hoppey, & McLeskey, 2013).
2. **Acordați sprijin suplimentar în clasă, cum ar fi asistenți de predare.**
3. **Dotați școala cu tablete și computere personale pentru profesori și elevi.**
4. **Faceți adaptările curriculare necesare:** diferențiați resursele, acordați timp suplimentar elevilor cu diferențe de învățare pentru a-și finaliza activitatea, faceți ajustările necesare pentru temele și volumul lor de muncă, și investiți mai degrabă în evaluarea continuă decât în cea sumativă.

Disciplină

Asigurați-vă că, înainte de a lua orice decizie cu privire la comportamentul elevilor, obțineți mai multe informații despre ei de la persoane autorizate din școală.

Altele (Planificare și Întocmire orar)

Programați întâlniri speciale de colaborare în educație, planificarea „verticală” prin școala primară, gimnazială, liceală și post-liceală și planificarea obiectivelor la nivel de școală cu

toate părțile interesate din școală. Acestea evidențiază diferitele niveluri de planificare implicate în sprijinirea eforturilor didactice pentru elevii cu dizabilități.

Programare evenimente

Organizați zile de sensibilizare și evenimente educaționale la care părinții și profesorii sunt invitați pentru a obține informații cu privire la diversitatea nevoilor educaționale și la abilitățile elevilor.

Festivități / Evenimente / Activități școlare

Organizați zile de sensibilizare și evenimente educaționale la care părinții și profesorii sunt invitați pentru a obține informații cu privire la diversitatea nevoilor educaționale și la abilitățile elevilor.

Achiziții ale școlii

1. **Dotați școala cu tablete și computere personale pentru profesori și elevi.**
2. **Faceți adaptările curriculare necesare:** diferențiați resursele, acordați timp suplimentar elevilor cu diferențe de învățare pentru a-și finaliza activitatea, faceți ajustările necesare pentru temele și volumul lor de muncă, și investiți mai degrabă în evaluarea continuă decât în cea sumativă.

Consiliul elevilor

Organizați activități extracurriculare, cum ar fi cluburi și activități sportive pentru a include toți elevii în această perioadă.

Suport elevi

1. Acordați sprijin suplimentar în clasă, cum ar fi asistenți de predare.
2. **Asigurați-vă că elevii care par anxioși, depresivi sau care se pot prezenta cu stima de sine scăzută sunt îndrumați către un psiholog sau consilier școlar** în funcție de sistemul educațional din țara dumneavoastră și de resursele disponibile.

Dezvoltarea profesională a cadrelor didactice

1. **Instituiți o cultură a incluziunii în cadrul școlii,** de exemplu, prin organizarea de workshop-uri și seminarii cu cadre universitare. Aceste eforturi vor crește gradul de conștientizare cu privire la funcționarea cognitivă și vor oferi profesorilor instrumentele didactice și practicile incluzive necesare, ceea ce va contribui, la rândul său, la îmbunătățirea abilităților cognitive ale elevilor (Hoppey, & McLeskey, 2013).

2. **Oferiți formări pe Universal Design for Learning (UDL-Concepția universală pentru învățare), care îi pot ajuta pe profesori să-și adapteze materialele și practicile la nevoile tuturor elevilor de a dezvolta abilități cognitive (Hall, Meyer and Rose, 2012).**

De exemplu: atelier pe cele trei principii UDL (a se vedea mai jos):

Principiul 1: Furnizarea de mijloace multiple de reprezentare (rețea de recunoaștere).

De exemplu, acest atelier va include modul de utilizare a unor mijloace diferite pentru lecțiile interdisciplinare. De exemplu, folosirea clipurilor video pentru reprezentarea evenimentelor istorice din istorie, filme digitale de povestire

- Principiul 2: Furnizarea de mijloace multiple de acțiune și exprimare (rețea strategică).
- De exemplu, puteți folosi diferite mijloace de comunicare, cum ar fi tablete, dispozitive mobile, forumuri și media sociale, astfel încât elevii să se simtă mai confortabil în a se exprima.
- Principiul 3: Furnizarea de mijloace multiple de angajare (rețea afectivă).
- De exemplu, atelierul va lua în considerare interesele elevilor în domeniul tehnologiei cu scopul de a-i angaja în procesul de învățare. Acest lucru ar putea trata modul de utilizare a media sociale în mod eficient, folosirea dispozitivelor mobile și tablete sau aplicații software bazate pe scopul lecției.

Resursă utilă: <http://www.udlcenter.org/print/371>

Linii directoare: [UDL Guidelines – Educator Worksheet](http://www.udlcenter.org/aboutudl/udlguidelines/downloads) disponibile la <http://www.udlcenter.org/aboutudl/udlguidelines/downloads>

3. **Oferiți formări pe TIC pentru profesori**, astfel încât aceștia să poată utiliza tehnologia cu elevii lor. Profesorii trebuie să fie în măsură să utilizeze TIC înainte de a le folosi pentru a preda elevilor lor. (Jung, 2005).
4. **Organizați ateliere de o zi pentru profesori** la care puteți invita agenții externe, cum ar fi terapeuți de teatru și psihologi educaționali pentru a demonstra cum se creează învățarea experiențială și cum să-i sprijiniți pe elevi.

Tehnologie

1. Dotați școala cu tablete și computere personale pentru profesori și elevi.
2. **Faceți adaptările curriculare necesare:** diferențiați resursele, acordați timp suplimentar elevilor cu diferențe de învățare pentru a-și finaliza activitatea, faceți ajustările necesare pentru temele și volumul lor de muncă și investiți mai degrabă în evaluarea continuă decât în cea sumativă.

Dislexia

Tipuri de recomandări la nivel de clasă (accent pe metodele instructionale)

1. **Păstrați ritmul de instruire lent și clar**, astfel încât să le oferiți timp elevilor să absoarbă înțelesul lecției și limbajul utilizat. Cereți elevilor să vă explice punctele de învățare pentru a vă asigura că au înțeles bine lecția.
2. **Profitați de talentele și punctele forte ale elevilor dislexici.** De exemplu, dacă un elev este talentat la teatru, introduceți mai multe activități cu joc de rol în lecție.
3. **Dați îndrumări cu privire la modul de a îndeplini sarcinile de zi cu zi în mod sistematic.** Copiii dislexici au de multe ori nevoie de sprijinul adulților pentru sarcini, cum ar fi ordonarea unui sertar sau să își pună jucăriile lor deoparte; cum să se îmbrace; cum să caute ceva ce au pierdut; cum să-și facă ghiozdanul; cum să se lege la cravată sau la șireturi.
4. **Folosiți două culori diferite atunci când dați note pentru lucrarea elevului**, în cazul în care este nevoie să dați notă pentru o lucrare când copilul nu este prezent, de exemplu: una pentru conținut și o alta pentru ortografie și prezentare). Corectați numai acele greșeli de ortografie pe care le-ați predat în respectiva lecție.
5. **Folosiți culori diferite pentru a împărți tabla în secțiuni**; copilului îi va fi mai ușor să găsească cuvintele și să le copieze.
6. **Citiți fiecare cuvânt sau propoziție de două ori**; explicați sensul cuvintelor sau folosiți imagini ale textului în care există puncte și virgule. Acest lucru îi ajută pe copii dislexici să înțeleagă textul pe care îl citesc. Copiii dislexici se pot confrunța cu dificultăți în înțelegerea sarcinilor, deci este important să li se explice semnificația unui anumit text sau pasaj.
7. **Oferiți-le copiilor dislexici în prealabil cărțile sau textul pe care trebuie să le utilizeze în lectura comună**, oferindu-le mai mult timp să-l exerseze. Acest lucru îi va ajuta să se mențină pe drumul cel bun și să nu stea pasivi în timpul lecției.
8. **Folosiți tabla sau tabla albă pentru memento-uri**, dar nu și pentru fișe mari de lucru.
9. **Lăsați-le suficient timp elevilor să citească de pe tablă.**
10. **Folosiți un font Sans Serif simplu, distanțat în mod egal, cum ar fi Arial sau Comic Sans**; folosiți hârtie crem sau în culori ușor pastelate în loc de cea albă pentru imprimate și fișe de lucru pentru elevi dislexici.
11. **Furnizați fișe de lucru individuale**, care devin progresiv mai dificile pentru a răspunde diferitelor nevoi de învățare ale elevilor dislexici.

[Referință: Dyslexia Friendly Pack (BDA, fără dată)]

Tipuri de recomandări la nivel de școală (accent pe metodele instructive)

Anunțuri / Panouri de avertizare la școală

Echipați spațiile școlare cu indicatoare vizuale care identifică diferitele zone ale școlii, cum ar fi zona de luat masa, grupurile sanitare, cantina, biroul directorului, curtea școlii, cancelaria, ușile pentru ieșirea de urgență și sala de gimnastică.

Dispunerea clasei / Aranjarea

Puneți elevii dislexici cu alți elevi din clasă în timpul activităților de citire și scriere. Așezați clasa astfel încât elevul dislexic să fie așezat aproape de profesor pentru contact vizual regulat.

Adaptări curriculare

Informați profesorii să efectueze adaptările necesare pentru sarcinile curriculare. De exemplu, pe baza unui obiectiv de învățare, oferiți o singură fișă de lucru, care devine progresiv mai dificilă (BBC active, 2010).

Disciplină

Fiți conștienți de factorii care stau la baza comportamentului elevilor dislexici atunci când aplicați Codul de conduită în școală. Asigurați-vă că înainte de a lua o decizie cu privire la comportamentul lor, obțineți mai multe informații despre trecutul lor de la persoana responsabilă în școală. De exemplu, unii elevi cu dislexie, experimentează frustrarea la școală și au stima de sine scăzută. Acest lucru poate influența comportamentul lor și se comportă ca și clovnul clasei pentru a-și masca dificultățile.

Vizite educaționale / Excursii în aer liber/ Tabere/ Schimburi academice / Excursii în străinătate

Desemnați persoane responsabile pentru elevii dislexici și asigurați-vă că acestea sunt disponibile pentru a-i direcționa pe elevi atunci când au nevoie de ajutor suplimentar, cum ar fi traversarea străzii în condiții de siguranță în timpul unei excursii școlare. Elevii cu dislexie tind să aibă dificultăți în a se direcționa și orienta și acest lucru poate provoca confuzie între partea stângă și partea dreaptă a străzii.

Teme

Reduceți cantitatea de activități de scriere, cum ar fi ortografia. De exemplu, în loc de trei fraze de ortografie, îi puteți da unui elev dislexic una sau două. Permiteți elevilor dislexici să își practice abilitățile de citire cu voce tare numai în cazul în care se simt confortabili cu acest lucru. Ca alternativă, cereți-le să citească în gând în propriul lor ritm.

Părinți / Asociații de părinți

Aranjați întâlniri regulate între părinți și personal pentru a discuta despre progresul elevilor și pentru a spori colaborarea casă-școală. Acest lucru va contribui la monitorizarea progresului și la discutarea problemelor care ar putea fi legate de viața socială a elevului, cum ar fi marginalizarea, interacțiunile sociale cu colegii, comportamentul de acasă și stima de sine.

Siguranță

Desemnați persoane responsabile pentru elevii dislexici și asigurați-vă că acestea sunt disponibile pentru a-i direcționa pe elevi atunci când au nevoie de ajutor suplimentar, cum ar fi traversarea străzii în condiții de siguranță în timpul unei excursii școlare. Elevii cu dislexie tind să aibă dificultăți în a se direcționa și orienta și acest lucru poate provoca confuzie între partea stângă și partea dreaptă a străzii.

Festivități / Evenimente / Activități școlare

Includeți elevii dislexici în evenimente prin diferențierea rolului și a contribuției acestora. De exemplu, în loc de a memora o poezie, profitați de talentele elevilor la actorie, teatru și jocuri de rol.

Achiziții ale școlii

Dotăți sălile de clasă în care există elevi dislexici cu diferite materiale și tehnologii avansate, cum ar fi tablete și proiectoare, astfel încât să se atingă un singur rezultat de învățare (BDA, fără dată).

Suport elevi

Oferiți suport suplimentar în sala de clasă, cum ar fi asistenți de predare pentru a sprijini învățarea elevilor dislexici. (BDA, 2012).

Dezvoltarea profesională a cadrelor didactice

1. Oferiți formări cadrelor didactice în cadrul unor servicii de psihologie educațională sau organizații de dislexie. Acest lucru îi va ajuta pe profesori să se familiarizeze cu principalele dificultăți cu care se confruntă elevii dislexici, cu semnele de identificare timpurie și evaluare, precum și sfaturi practice pentru a sprijini mai bine elevii dislexici în clasă. (Armstrong and Squires, 2014).

2. **Aranjați sesiuni de co-predare pentru profesori pentru a obține feedback**, care pot include sugestii cu privire la strategiile de sprijin pentru elevii dislexici, și oferiți-le profesorilor timp pentru a reflecta. (Villa, Thousand and Nevin, 2008).

Tehnologie

Dotați sălile de clasă în care există elevi dislexici cu diferite materiale și tehnologii avansate, cum ar fi tablete și proiectoare, astfel încât să se atingă un singur rezultat de învățare (BDA, fără dată).

Literatură de specialitate

Definiție: „Dislexia reprezintă o dificultate de învățare care afectează în primul rând abilitățile implicate în citirea și ortografierea exacte și fluente ale unui cuvânt. Caracteristicile dislexiei sunt dificultăți în conștientizarea fonologică, memoria verbală și viteza de procesare verbală. Dislexia este încadrată în gama de abilități intelectuale. Este cel mai bine gândită ca un continuum, nu ca o categorie distinctă, și nu există puncte de delimitare clare. Dificultăți mai pot apărea în aspecte ale limbajului, în coordonarea motorie, în calculul mental, în concentrare și în organizarea personală, dar acestea nu sunt, prin ele însele, markeri de dislexie. Se pot stabili gravitatea și persistența dificultăților dislexice prin examinarea modului în care individul răspunde sau a răspuns la o intervenție bine întemeiată” (Rose review, 2009, p.30).

[Referință: General signs: Dyslexia Friendly Pack, BDA (2012, pp.4-5)]

De-a lungul carierei sale școlare, un copil dislexic poate:

- Să apară deștept, foarte inteligent și coerent, dar să nu poată citi, scrie sau pronunța la nivelul clasei și să își pună gândurile pe hârtie;
- Să fie etichetat leneș, prost, neatent, imatur, „care nu încearcă destul de mult”, sau care o „problemă de comportament”;
- Avea domenii în care excelează, în special în teatru, artă, muzică, afaceri de sport, proiectare, inginerie și dezbateri;
- Fi neîndemânatic;
- Să se comporte ca și „clownul clasei” pentru a masca ceea ce ei văd ca eșec școlar;
- Să devină retras și izolat, să stea în spatele clasei și să nu participe;
- Să fie capabil să facă foarte bine un singur lucru pe rând, dar are dificultăți în a-și aminti o listă întregă;
- Să aibă o privire „pierdută” atunci când limba este vorbită prea repede;
- Ajunge acasă epuizat la sfârșitul unei zile normale, deoarece a trebuit să depună foarte mult efort în învățare;
- Fi agresat;
- Avea dificultăți de menținerea atenției; par a fi „hiper” sau un „visător cu ochii deschiși”;
- Învăța cel mai bine prin experiență concretă, demonstrații, experimentare, observare și mijloace vizuale (predarea multi-senzorială).

Indicii în scriere

- Nivel slab în scriere comparativ cu abilitatea orală

- Scrie dezordonat, cu multe cuvinte tăiate
- Confundă mereu literele / cifrele care arată similar, de exemplu (θ/9, ε/3)
- Scrie același cuvânt în mai multe feluri diferite în aceeași lucrare
- Are dificultăți cu semne de punctuație și / sau gramatica
- Produce o pronunție fonetică bizară: neadekvată pentru vârsta / abilitate.

Indicii în citire

- Progresează greu la citire
- Îi este greu să spună literele împreună
- Nu reușește să recunoască cuvinte familiare
- Este ezitant în citire, mai ales atunci când citește cu voce tare
- Omite cuvinte / rânduri atunci când citește, sau adaugă cuvinte în plus
- Are dificultăți în a alege cele mai importante puncte dintr-un pasaj (dificultăți de înțelegere)

Indicii în organizare și comportament

- Dificultate în procesul de exprimare a orei
- Gestionează greu timpul
- Dezorganizat și uituc, de exemplu cu echipamentul sportiv și temele
- Confundă direcția, are probleme între stânga și dreapta
- Concentrare slabă
- Dificultate în a respecta instrucțiunile
- Clovnul clasei sau perturbator pentru a evita sau masca dificultățile

Punctele tari ale dislexiei

- Gândire inovatoare
- Gândire în ansamblu
- Abilități vizuale puternice
- Talent creativ

Elevul care se confruntă cu dificultăți de citire poate prezenta următoarele caracteristici:

- Progresează greu la citire
- Îi este greu să spună literele împreună
- Nu reușește să recunoască cuvinte familiare
- Este ezitant în citire, mai ales atunci când citește cu voce tare
- Omite cuvinte / rânduri atunci când citește, sau adaugă cuvinte în plus
- Are dificultăți în a alege cele mai importante puncte dintr-un pasaj (dificultăți de înțelegere)

Site-uri web și rapoarte UE

Acțiune Dislexia: www.dyslexiaaction.org.uk

Beating Dyslexia.com: <http://www.beatingdyslexia.com/>

Asociația Internațională pentru Dislexie: <http://www.interdys.org/>

Asociația Britanică pentru Dislexie: <http://www.bdadyslexia.org.uk/>

Instruirea multisenzorială: <https://www.understood.org/en/school-learning/partnering-with-children/school/instructional-strategies/multisensory-instruction-what-you-need-to-know>

Dyslexia friendly pack (DFA), Asociația Britanică pentru Dislexie (2012): <http://www.bdadyslexia.org.uk/common/ckeditor/filemanager/userfiles/Educator/Resources/dfs-gpg-abridged.pdf>

Metode de diferențiere în clasă:
<http://www.bbcactive.com/BBCActiveIdeasandResources/MethodsofDifferentiationintheClassroom.aspx>

Leadership școlar: colaborare, comunicare, viziune comună și angajament (learning log disponibil pentru descărcare):

<http://www.advanced-training.org.uk/module4/M04U01C.html#>

Reviste utile

Annals of Dyslexia. Disponibilă la adresa:
(<http://www.springer.com/linguistics/languages+&+literature/journal/11881>) London Library.

British Journal of Educational Psychology and *British Psychology Journal, Cognition*. Disponibilă la adresa: *British Psychological Society* (<http://www.bps.org.uk>).

Dyslexia Journal. Disponibilă la adresa: <http://eu.wiley.com/>

Referințe

Armstrong, D. and Squires, G., (2014). *Key Perspectives on Dyslexia: An essential text for educators*. Routledge.

Hoppey, D., & McLeskey, J. (2013). A case study of principal leadership in an effective inclusive school. *The Journal of Special Education*, 46(4), 245-256

Reid, G., (2012). *Dyslexia and inclusion: classroom approaches for assessment, teaching and learning*. Routledge.

Rose, J., (2009). Identifying and teaching children and young people with dyslexia and literacy difficulties: An independent report.

Siegel, L.S., (2006). Perspectives on dyslexia. *Paediatrics & child health*, 11(9), p.581.

Squires, G. and McKeown, S., 2006. *Supporting Children with Dyslexia 2nd Edition*. Bloomsbury Publishing.

Villa, R. Thousand, J., & Nevin, A. (2008). *A Guide to Co-Teaching: Practical Tips for Facilitating Student Learning* (2nd. Ed.). Thousand Oaks, California: Corwin Pres. (800) 818- 7243